

Dsequitur questio
theologica/ cuius titulus est Utz aurora
manerubens solem ediderit. In qua tra-
ctatur de consiliis euangelicis et statu per-
fectionis ab eodem dno Lancell.

Questio determinata Utz
aurora manerubens sole edi-
derit. Quia iuxta Arestote.
in Elenc. Omnes transferre
tes fm aliquā similitudinem
transferunt. Niaduertendū est/ qd vt longa
et certa experientia cōperit medicus aurore
imitans naturā veris tpati in diebō annī/
vires aiales confortat et perficit. pro eo scz
qd in eo vt ipsi tradūt humor sanguinis in
quo fm eos vita consistit dñas. Et sol iste
quem nobis aurora parit vita est viuenti-
um et animātū istoz. Idcirco alti trās-
ferēdo inuestigare libet in quo stat manet
et consistit vita aie nrē spūalis. et perfectio
vite xpianae. qd prie est theologice inuesti-
gationis/ et nō inutilis considerationis. No-
nūm itaq; vitā istius corporis stare et con-
sistere in vnione vel iunctione ipi ad aiaz
que est principiū vite et actus substancialis
corpis organici p̄hici. Quāto igit̄ iunctio
ista ad corpus ipsum qd actuat informat
et viuificat maior est et indissolubilior. tan-
to vtq; vita ista corporalis pfectio est. Si
igitur pformiter ad ista scire et inuestigare
voluerim̄ in quo stat et pfectio vita xpiana.
sciem̄ istud/ habito et cognito illo qd spiri-
tum nr̄m rōnale suo vitali et pfectuo prin-
cipio/ qd deus est/ pfectio et intimi vnit et i-
timat et iungit in ipso. Eteni sicut a poetis
dictū allegat apls. In quo viuum moue-
mur et sum. Hinc et ipse dicebat. Hibi vi-
uere r̄ps est. Et iterū. Vita nr̄a abscondita
est cū r̄po in deo. Est igitur celus ista
fundamentalis hmōi. Vitale esseſtiale in-
trinsecū et pfectiū formalit. principiū vi-
terxpianae/ et caritas et eius mādata. Con-
clusiōne istaz ponit in sua sanctus doctor
scdā scđe. q. clxiiij. ar. iiij. Que quidem
sic probat. Primo de ipsa caritate. qm̄ in
illo stat et consistit vita xpiana et perfectio
ipsius/ qd sp̄m nr̄m rōnale suo vitali et pfe-
ctuo principio ipsi sc̄ deo. vnit pfectius
vicini intimat et iungit. hoc supponit. il-
lud aut̄ est caritas/ qm̄ qui manet in carita-
te in deo manet et deus in eo. vt ait Jōhes
in canōica. Iuxta qd Colossenses monet

apl's Super oia inquit caritez habētes
que ē vinculū pfectioſis. Et. ii. ad Lborz.
ruij. scribit. Si habuero omnē pphiam/ et
nouerim mysteria omnia/ et omnē scientiā
et si habuero omnē fidē ita vt mōtes trans-
ferā. caritatē aut̄ non habeā nihil sū. Se-
cūdo arguit ad istā partē/ qm̄ vita xpiana
consistit in virtutib⁹ theologicas et moralib⁹
bus. inter eas aut̄ omnib⁹ supremet caris
tas velut perfectissima et aliaz perfectiva.

Confirmat quoniā vita beata q̄ est con-
sumata et ppleteua stat in dilectione et amo-
re inter beatos. Eteni ille perfecti⁹ viuit vi-
ta beata/ qui deo plus adheret et intimatur
per dilectionē et transformatiū amorem.

Tertio ad idem quoniam illud est vita
anime nostre spiritalis/ qd est summa/ ter-
minus/ finis/ et pplemetū totū legis et euā-
gelij. hoc aut̄ est caritas ait apl's. Plenitudo
eteni legis est dilectio. Quocirca volēs

saluator petrū sicut pfectissimū p se ducem
et pastore instituere pfecti corpis ecclesia-
sticū/ de solo amore interra gauit. Petre in-
quit amas me. diligis me plus his. aperte
volens in nuere illū in omni sexu/ statu/ et
gradu pfectissimū qui dēū maxime diligit

Secūdo principaliter pbatur coclusio
de ipsis mādatis/ auctoritate Jōh. in cano-
nic. Scim̄ inquit qm̄ translati sumus a
mortē ad vitā. Cur ita: causam subintulit
quoniā diligim⁹ fratres Under r̄ps math.
v.ca. post precepta dedit de dilectione. p̄t̄
mi et inimicoz pcludit. Etole igitur per-
fecti sicut pater vester celestis perfectus est

Hic et Luce. c. ad legispitos ait de amore
rpi et proximi. Hoc fac et viues. Loqtur se
pius et de ipsis mandatis in lege et pphis q̄
ea faciens viuet in eis. Levit. xvij. Deue.
vi. et alijs plurib⁹ in locis. Sic et glosa su-
per illo iam allegato. Super oia aut̄ cari-
tatem habētes. **L**etera inquit precepta p̄-
fectū faciūt pro quāto ad caritatē ordinan-
tur. Quāobrē et beatus Athanasius homi-
num pfectissim⁹ vius in li. quē fecit de sa-
tisfactione fuge. Dic est dicebat ipse homi-
nū terminus ad pfectioñ ducēs. Si qd
iubet dñs ipse faciā. **S**tat igitur in hoc
puncto radix dicendop̄/ q̄ caritas et ei⁹ mā-
data per se et essentialiter integrat. constitu-
unt. et pfectiunt vitam xpianā. **E**x con-
clusiōne infero primo. Sicut p̄cepta dei
dant de caritate et omnib⁹ virtutib⁹ et acti-
bus eoz. sic etiam data sunt de perfectōne

De consiliis euangelicis

caritatis / et omniū virtutū. **P**rima pars pater quoniā fīm theologīca doctrinā omnes virtutes pro loco et ipse sunt in pceptio. **C**um enī virtutes necessario cōnexas sint / optet si vna sit in pcepto q̄ et oēs. **I**n se cūda parte volo dicere / q̄ pceptū caritatis claudit omnē et totā beatitudinē tam intēsiuā q̄ extensiua dilectionis et amoris / qn tūcunq̄ pfecta et intēsa fuerit ista latitudo et ita de ceteris pceptis imaginādū est que sunt de virtutib⁹ vnde loquitur psalmista **D**is psumationis. hoc est oīs et rotius pfectionis / vidi finē. **Q**uid? **L**atū mandatū tuū nimis. latitudinē videlicet nimia vel multā / extensiue r̄sq; ad dilectionē inimicorū et psequentiū nos. intensive ut q̄ totam perfectionē graduale claudat dilectionis et amoris. **C**orollarium istud ponit expresse beat⁹ Aug⁹. in libello de pfectione iusticie vbi ex introducōne determinat q̄ perfectio iusticie que est virtus generalis includens omnes virtutes / est in pcepto. **C**ur enī inquit nō precipere homini ista perfectio. q̄uis eam nemo in hac vita habet. Neq; enī ait xp̄s recte curriſ. si q̄ currendū est nescias. Quo autē scireſ ſi nullis preceptis ostenderetur. **M**anifeste colligitur istud et ex forma pcepti caritatis. **D**iligens dñm dñm tuū / ex toto corde tuo / ex tota anima tua / totū autē et perfectū idē sunt. iij. phicor. **E**t de proximo mandatū habemus. **D**iligens proximū tuū sicut teipm;. **D**aiorē autē et perfectiore dilectionē mandare nō potuit dñs / q̄ eū sicut nos diligamus. qui nosmetipos maxime amam⁹. **N**qua ppter et ppheta regius loquitur dñs. **T**u mandasti mandata tua custodire nimis. Et iterū. **M**andasti iusticiam tuam / testimonia tua / et veritatē tuā nimis. **U**bi glosa Augustini et aliorum. nimis hoc est multum / valde et intense. **I**mo iuxta aliq̄s glosas / plusq; etiā natura carnis patitur. **V**nde et in hoc concordat doctores theologici q̄ soli beati implent pceptū caritatis in sua psummatōe vel cōpletione. **A**llus autem inuenit⁹ est qui diceret / q̄ ipsi sic agentes faciant opus p̄silij sed pcepti / n̄ quidē nouiter dati sed a creatōe sua signati sup eos. **I**nfero scđo q̄ min⁹ sufficiēs est imaginatio illoꝝ qui imaginari sunt q̄ pcepta dei ordinant ad charitatez / et alias virtutes / sub aliqua certa mēſura minimo gradu. qđ autē est supra illā mēſurā vel gra-

dum illū est sub p̄silio. **A**pparet istud mī sufficere. **P**rimo et ſtanum dictis. **S**cđo ex ipa forma pcepti que totalitatē mandat et pfectionē et nullū gradū relinquit sub p̄silio. diliges pcepit et totis virib⁹. qui autē totū diligat nihil excludit. **C**orollariuz autē istud est de intentione doctoris sancti ſcđa ſcđe. q. clxxvij. ar. iij. **E**t ilibello ſuo de pfectione vite spūalis. **P**receptuz inq̄ dilectionis nullis terminis coartaſ. ita ut recte dici possit / q̄ tanta dilectio ſit in pcepto / q̄ nulla excedit limites pcepti. imo vnicuiq̄ mandat ut dñi quātū possit diligat. **P**otest et istud deduci. qm̄ pcepta et p̄ilia ut inſra melius videbit̄ / h̄nt alia et alia materia / ſine aliud et aliud obiectuz. **S**i enī caderent ſup eandē materiā vel idē obiectū / eſſet ea p̄fundere. **D**ilectio autē dei et proximi est materia circa quā cadit pceptū caritatis. igī circa ista nō est p̄siliū. **V**nde nūq; in tota ſerie scripture ſacrere perit q̄ aliquis gradus vel mensura aliqua dilectionis dei et proximi ſit in p̄silio. **S**equit⁹ tertio. Non modo dilectio que haberi pōt in via / est sub pcepto. verum etiā dilectio ipſa beatifica. **I**ſtud ex intentione ponit beatus Aug⁹. in libro de pfectione iusticie ſicut iam allegatiū eſt. **E**t arguitur istud qm̄ mandatū dei eternū est ex tota materia ſua dilectio autē beatifica eſt de ipa materia. ergo nō excedit limites pcepti. **P**reterea ad dilectionē beatificā oēs oblīgamur tendere / nitī / et conari. ergo illo modo ſalīe eſt in pcepto. **E**t iā q̄ ut dictum eſt beati qui pfecte et totaliter dñi diligunt non faciūt opus p̄siliū ſed magis pceptū qm̄ maxime obligant pfecte dñi diligere. **C**et quo appetet ultra q̄ illud qđ cadit sub pcepto potest diuersimode impleri abſq; culpare transgressionē. **A**liter enim diligunt deuz viatores. aliter comp̄hendentes / aliter perfecti viri. aliter incipientes. et aliter proficientes. **E**t tamen minus pectant imperfeci ſi nō eque dñi diligant vellet perfecti iam in caritate firmati ſradicati. nec impūtaſ viatorib⁹ ad culpam ſi non eo amore vnitivo deo hereant quo et ipsi beati. quanq; fīm Augustinū dilectio beatifica ſit sub pcepto. **L**icet enī ſit ſub pcepto / non tamen eſt de necessitate pcepti. **N**eq; enī neceſſe eſt ut optimo modo diligatur deus. quinimo ad evitandū culpam / ſufficit appreciatine plus eū diligere.

im illū est sub osilio. Apparet istud efficer. Primo etiam dicens. Secunda forma peccati que totaliter mactat perfectionem nullū gradū relinquens. o. diligēt pēccat et sonis vnde. quia nū diligēt nū excludit. Et collatione istud est de intentione doctoris libelli a scđe. q. cxxviii. ar. iii. Et libello suō perfectione vite sp̄iālis. Preceptum int̄ermissione nullis terminis constat. ut nū dici possit q. tanta dilectio sit in pr̄cepto q. nulla excedat limites p̄cepti. Imo nū mandat vt deūquā posse dicitur in infra melius videbitur dīctio. Materiā sive aliud et aliud obiectū i caderent sup̄ eandē materiā. Cetera p̄fundere. Dilectio autem mī est materiā circa quā caducit. uritatis. agit circa ista nō est mī. nū in tota serie scripture facilius. q. aliquis gradus vel mensura affectionis dei et proximi sit in p̄ficiūtū. Non modo dilectio quod in vita est sub p̄cepto. verū et ipsa beatificia. Unde etiam nū beatus Aug. in libro de p̄ficiūtū sicut iam allegātū est. Et istud qm̄ mandatū dei eternū est. tria sua dilectio ante beatificiūtū. ergo nō est limites p̄cepti ad dilectionē beatificiūtū oēs obviare nū et conari. ergo illo nō in p̄cepto. Enī q. vi dicunt p̄fecte et totaliter dēū diligēt apparere vita q. illud qd̄ cadi potest diversimode impletū vel transgressione. Alter enim viatores. alter compēhensio perfecti viri. alter incipientes. et cientes. Et ramen minime p̄fecti si nō eque dēū diligērū iam in caritate firmatae radice at viatorib⁹ ad culpam suam nū in deo bēreantur quo tpi. nū fm̄ Augustini dilectio et p̄cepto. Licer enī si suam etiam et de necessitate p̄ficiūtū necesse est re op̄mo motus. quinimō ad euāndūcūtū et app̄reciātū plus diligēre.

Et statū perfectionis

67

hoc est q. amor dei omnibus preponatur/ sic q. paratus esset homo ante omnē alius amorem dimittere q. dei amorem. et hic est unus modus p̄fecte dilectionis nobis possibilis/ et de necessitate precepti. Utterius et conclusione sequitur q. si consilia ad p̄fectionem vite sp̄iālis facere edinoscuntur/ non tamen essentialiter hominē p̄ficiunt in vita sp̄iālis. Prima pars claret et decur su euāngeliū. pro seculā arguit quoniam plures p̄feci fūerūt in vita spirituali absq; obseruantia consiliorū euāngelicorum/ ut de abraam constat/ cui dñs ait. Ambula coram me et esto p̄fectus/ de Job etiā cui nūllus similis erat terra. de ceteris quoq; patriarchis/patribus et prophetis veteris testamento. quos fuisse perfectos nullus negat neq; tamen seruauerūt aut impleuerūt consilia euāngelica. Item in statū innocentie fuisse homines p̄fectissimi in vita sp̄iālis. nec tamen obseruassent consilia euāngelica. paupertatis/obedientie/ et castitatis. sed eorū perfectio fuisse in adimpletionē diuinorū p̄ceptorū. Ex quo patet q. pro tanto consilia euāngelica pertinere et facere dicuntur ad perfectionē vite spiritualis. quia sunt instrumenta quedā expedientia et promouentia admodū ad perfectionem ipsam vite spiritualis cōquirendā/ vel iam adquisitaz conseruandā. Sequitur ex dictis q. ex quo non intrant essentialē constitutionem vite sp̄iālis. oportet dicere q. solum instrumentaliter ad illam faciunt et cōcurrunt/ quēadmodū in vita corporali qualitatue dispositōnes/instrumenta/organa. et hīmōi p̄ficiunt quidē vitam corporis/ sed instrumentaliter tñmodo/accidentaliter et fm̄ quid. et nullo modo essentialiter. Hoc exp̄resse tenet sanctus Tho. scđa scđe. q. cxxviii. ar. viii. hoc in solutione primē rationis atq; sequenti articulo. viii. vbi querit an liceat ep̄is aliquid possidere in solutione primē rationis. Idem et questione subsequenti. ar. ii. in corpore questionis rbi dicit q. ad perfectionē vite sp̄iālis essentialiter pertinet perfecta obseruantia p̄ceptorum. Hoc idem ponit. q. cxxviii. arti. primo in corpore/ vbi querit an habere aliqd̄ in cōmuni diminuat de ratione perfectiōnis. Hec eadem determinat in libello suo de perfectione vite spiritualis. Sic et post eum Godfridus de fontib⁹ et alij. Ult̄erius in sero q. paupertas voluntaria quā

tūcūnq; arta non perficit hominē essentialiter in vita sp̄iālis. Istud exp̄resse determinat Cassianus in collationib⁹ patrum collatione prima. et allegat sanctus doctor in lib. sepe memorato. Jejunie inquit vigilie. nuditas. priuatio omniū facultatum non perfectio sed perfectionis sunt instrumenta. quia non in ipsis constat disciplina finis sed per illa pervenit ad finem. Ob hoc enim ait sanctus doctor rbi supra hec in religionib⁹ instituta sunt/ non quia in ipsis principaliter consistat perfectio. sed quia his quasi quibusdā instrumentis ad perfectionē venit. Hoc idem ponit scđa scđe. q. cxxviii. ar. viii. in solutōne prime rationis. Unde et querens in lib. de perfectōne vite spiritualis. quomodo fuit Abraam p̄fectus qui diuitias habuit et diues moratus est. Nec inquit questio solui non potest si perfectio vite sp̄iālis consistet in ipa diuīsionē diuītariū. Sequeretur etenim Abraam diuītem/ non esse perfectum aut fuisse. Verum si verba domini diligenter considerētur/ non in ipa abdicatione diuītariū perfectionē posuit. sed hoc esse quādam viam et dispositionē ad perfectionem sicut et ipse modus loquendi clare ostendit. Si vis inquit perfectus esse/ vade et vende omnia que habes/ et da pauperib⁹ et veni et sequere me. Ultimo ponit/ et seq̄ re me. quia in sequela sp̄i consistit perfectio. ad quam instrumētāliter disponit abdicatione diuītariū. Unde et illam abdicationem ordinat ad dilectionem proximi. Da inquit pauperib⁹. Quocirca et beat⁹ dies ronim⁹ super illo. Ecce nos reliquim⁹ omnia et secuti sumus te. Parum enim inquit erat omnia relinquere. quod et sacrae fecit. et multi phorū. Ideo et iungit quod perfectum est. et secuti sumus te. Non qui dem passibus corporis sed amoris. Hic et Origenes super illo. Si vis esse perfectus re. Nō sic inquit intelligitur istud ut in ipso tempore quo tradiderit quis bona sua pauperib⁹ perfectus fiat. sed quia et illa die incipit speculatio dei. deposito scilicet onere diuītariū. quia sic liberius deo varare potest cum adducere ad omnes virtutes. Videtis q. in actibus virtutum ponit essentialē et finalē perfectionem. Hic igitur potest quis possidens amplissimas diuitias/ perfecta caritate deo inherere. et ipsis affluentibus cor non apponere. quē

qq 3

De consiliis euangelicis

admodum constat fuisse de abraam/cui per
fectio non ponitur in abdicatione diuitia
rum.sed in hoc q̄ coram deo ambulauerit
Ambula coram me/ ait ad eum dominus
et esto perfectus.**Ambulauit** autem/perse
cte deum diligendo et amando.**Nec ex**
hoc arguere poterit quis inutile esse consi
lium paupertatis/sicut ait sanctus doctor
vbi supra.**Non enī** vt ipse ait propter hoc
dedit consilium istud quasi diuites perse
cti esse non possint.sed quia faciliter nō p̄
ficitur homo cum possessione diuitiarum
Hoc idem sentit dominus **Buſtibelm⁹** an
tisiodoreñ.respondendo ad quoddam ar
gumentū/cum arguitur.**Relinquere om̄**
nia est opus perfecte caritatis **Hoc** inquit
sic intelligenduz est q̄ est signum perfecte
caritatis/et non essentialiter pfectio.**Pre**
terea si paupertas esset essentialis perfectio
sequeretur q̄ nulli diuites possent perfici
in vita xp̄iana.ex quo non haberēt paup
teram/que fm aduersarium pertinet ad es
sentialē perfectionē.**Falsitas** consequē
tis ex illo arguitur **Eccī. xxii.** vbi beat⁹ di
ues ille dicitur/ qui inuentus est sine ma
culā/nec sperauit i thesauris pecunie.**Su**
per quo glosa magna.**Si**quidem virtus
est diuitem esse et perfecta caritate deo figi
et adherere qui ex affectu diuitiarum ma
culam non contraxit qui post aurum con
cupiscendo non vadit.nec de diuitiis sup
biendo super alios se extollit.**Sequitur**
Quis enī est hic/ et laudabimus eum. fecit
enī mirabilia in vita sua.**Vere** enī mira
bilia facit qui in diuitiis affluentibus cor
non apponit.**Poſt** que omnia concludit
qui probatus est in illo et perfectus inuen
tus est.**Item** si paupertas voluntaria essen
tialiter ficeret ad pfectiōnē vite xp̄iane.
sequeret q̄ possessio opum et diuitiarum es
sentialiter impficerent hominē/ et ita prela
ti papa domin⁹ omnium. viri ecclesiastici
possidentes diuitias/ isti deficerent a per
fectione xp̄iana.imo ipsi religiosi qui d ar
tissima paupertate gloriantur. transēunt
ad prelaturas/in quibus recipiūt amplas
diuitias. illi inquā caderent a perfectione
essentiali vite xp̄iane. et ita nunq̄s deberēt
ad prelaturas illas transire.**Porro** q̄ in
ipsa dimissione pecuniarum seu diuitiarū
non consistat essentialis perfectio. decla
rat sanctus doctor in libello sepe dicto/ar
guens per exemplum/ q̄ ipse saluator tra

dens **Dath. v.** capitulō documenta per
fectionis dicebat.**Si** quis percusserit te
in maxillam prebe ei et alterā.**Et** qui vult
tecum in iudicio contēdere et tunicam toll
ere. dimitte ei et pallium.**Et** quicūq; te ar
gariauerit mille passus. vade cuz eo et alia
duo milia.**Manifestum** est q̄ viri perse
cti nō semper ista lacu implent. Alioquin
ipse dominus a perfectione defecisset/ qui
percussus a seruo pontificis. non prebuīt
aliam maxillam/ sed dixit.**Si** male locu
sus sum. testimoniu p̄hibe de malo.**Si**
autem bene. cur me cedis?**Si**militer pau
lus.**Qui** alapam a sacerdote recepat non
obtulit aliam maxillam. sed constanter dis
xit. Percutiat te dominus paries dealbas
te.**Sic ergo** non est de necessitate essentia
lis perfectionis/hoc opere implere. sed su
ficit vt in p̄paratione animi habeantur/ vt
ait **Aug⁹. li.** de sermone domini in monte.
quod et diuites habere possunt.**Vnde** tri
ri pfectissimi **Athanasius.** **Silvester.** **Hi**
lari⁹/ et ali⁹ sancti plures viri pfecti/ opes et
diuitias possederunt.**Deniq; in** statu is
nocentie fuissent homines perfecti/ et tan
men fuissent maxime et vere domini tem
poralium/ quib⁹ dicebatur a domino.**Do**
minamini p̄scibus maris et volatilib⁹ ces
li **¶** **Sequitur** vltra/q̄ ieūnium/absti
nentia/inedie/vigilie/non pertinent essen
tialiter ad perfectionem vite xp̄iane.**Hoc**
ex intentione tenet **Castianus** vbi supra
allegatur in priori corollario.**Nam** et de
domino legimus q̄ venit manducans et
bibens. **Quāobrem** **Augustin⁹.** p. confes
sionum. Non ego inquit timco immundi
ciam obsonij. sed immundiciam cupidita
tis.**Deceſt** enī qui imperfectum facit. nō
ipsum obsonium.**Et** in libro de doctrina
xp̄iana. **Uſus** inquit talium non est in cul
pa. sed libido.**Fieri** enī potest/ vt sine vicio
aliquo voracitatis/ preciosissimo cibo sa
piens vtatur. insipiens ardentissima gule
flāma in vilissimum inardescat.**Simile**
dicitur in libro de questionib⁹ euangelij/ et
recitatur in decretis.**O**portet inquit sapi
entes filios intelligere. non in abstinentia
vel manducando esse iusticiaz. sed in equa
nimitate tolerandi inopiam.**Nam** **Paus**
lus qui sciebat abundare et cum manducā
tibus manducabat. non impficiebatur ex
hoc. alias nunq̄s egisset.**Quia** in terribili
dus de sancto victore i libro de exterminatōe

Dicitur. v. capitulo documenta per
nas dictebar. Si quis perniciens se
accidit prebe ei et altera. Et qui vult
in iudicio concordare et runcum solu
mitte ei et pallium. Et qui vult se
veneri mille passus. vade cu[m] eo talia
nulla. **D**anifelum est q[uod] viri perfici
semper ista lacu impleri. Alioquin
omnibus a perfectione defecisti qui
tus a seruo ponitis non probuit
macillam/ sed dicitur. Simile locu
n. testimoniu[m] prohibe de malo. Si
bene. cur me codis. Similiter pan
ui alapam a sacerdotem ceperit non
aliam macillam. sed constanter do
cuerit te dominus partes de la
rgo non est de necessitate esen
tationis hoc opere implere. sed in
preparatione animi habeatur n
l. de sermone domini in mon
iuites habere possunt. Unde et
simus Athanasius. Silvester. Di
li sanci plures viri pfecti ope
possederunt. **D**enig[ue] in statu
fuerint homines perfecti/ eru
lent matime et vere domino[rum]
n[on] quito dicebatur a domino. Do
ni piscibus maris et volantib[us] et
sequitur ultra q[uod] ieunium. ab
die viglie non pertinent et
perfectionem vite xpiana. Tu
ne tener Cassianus rbi supra
priori corollario. Nam et de
sumus q[uod] venit manducans a
uobis. Augustinus. c. confess
on ego inquit timo immundi
m[er]itum. sed immundiciam cupidita
enim que imperfectum facit. no
n[on] sum. Et in libro de doctrina
uis inquit talium non est in al
io. Sicut enim potest et sine re
acitatis preciosissimo cibis
ar. insipiens ardorissimum ag
dissimum in ardorecat. Simil
libro de questione euangelio
in decreto. Operet inquiri
os intelligere. non in abstinen
tia lucendo esse iusticia. sed in qua
tolerandi inopiam. Nam pa
ciebat abundare et cum manu
inducabat. non impficabat
non nunc egisset. Quia in retribu
tio rictore illico de exponit

malis et promotione boni. **V**incest ait q[uod] multos videmus mira abstinentia corpus
affixisse. morbos graues incurrisse et incu
rables. eosde ipsos post edomitam concu
piscentiam. post acceptam diuinatus gratia ri
goris pristini frena laxasse. et corpori suo in
cibo. potu. somno. vestitu. multo amplius
q[uod] custodia sanitatis postulasset indulge
re. **C**onstat autem q[uod] loquitur de perfectis ve
pote de illis qui concupiscentiam edomue
rant et diuinam gratiam receperant. Unde et
beatus macharius summus ille anachori
tarum hominum pfectissimus unus. de soli
tudine veniens ad congregationem fratrum
et unum bibens cum eis/ non ex hoc impficie
batur. **N**isi abstinentia a vino esset essen
tialis perfectio nunquam illa relaxasset. **C**eterum si ieuniu[m] abstinentia et cetera essent
de essentiali pfectione/ se queretur q[uod] vten
tes cibis delicatis carnibus et volatilib[us] no[n]
possent perfici in vita xpiana. imo sequere
tur q[uod] infirmi. debiles q[uod] forte tota vita sua
ieunare non possunt. senes ipsi in religios
ibus et alibi. Isti inquit deficerent qui in
edias vigilias abstinentias ferre non pos
sunt a perfectione xpiana. **N**isi quis dice
ret. **C**orollarium istud tenet sanctus doctor
scda scda. q. clxxvi. ar. ii. in cor. questionis
Ex predictis infero q[uod] paupertas vigilie.
abstinentia. ieuniu[m]. inedia. nuditas. pri
uatio omniu[m] facultatiu[m] non sunt virtutes.
Apparet ex predictis quoniam omnes vir
tutes sunt de essentiali pfectione vite chris
tiane. **H**ec autem omnia sunt terra essentialis
perfectionis vite xpiana ut deductum est. Itē
si ista essent virtutes sequererentur q[uod] debiles
infirmi. senes. diuites non possent habere
omnes virtutes. cum ipsi senes et validitudo
et ieunare non possint et abstinentia face
re. **E**t diuites non habent paupertatem/ sic
nullam virtutem habere possent. **L**um ei
virtutes sunt connexe. et diuites non habe
ant paupertatem/ que sum aduersariu[m] est vir
tus. et infirmi non habent abstinentia. seq
etur illatum. **E**x quo statim apparet q[uod] ista
omnia predicta ieuniu[m]. vigilie. paupertas et
huiusmodi. magis sunt quedam voluntariae
penalitates q[uod] virtutes dicende. patet ex
dictis. **Q**uoniam si paupertas vel ieuniu[m] es
sent virtus vel gradus virtutis/ tunc essent
per se laudabiles. quoniam virtutes sunt p
er se bone et de genere per se laudabiles. **C**er
cum est autem q[uod] paupertas non est lauda

bilis/ nisi ex hoc adiuncto q[uod] est voluntaria.
Sic est de ieuniis et vigilis. **U**nde quoniam
admodum mors ipsa voluntarie perpetua pro
christo licet sit meritoria. non tamen est virtus
anima aut potentie pfectio/ sicut actus vel
habitus existens in anima. sed magis est ques
dam voluntaria et meritoria penalitas. sic dicit
predictis imaginandu[m] est. **U**terius in
fero q[uod] habens familiā uxores et liberos po
test essentialiter perfici in vita spirituali et xpian
a. patet de abraā ut argutum est. de Job et
aliis plurimis viris pfectis tam veteris
q[uod] noui testamenti qui uxores habuerunt
Scđo quia tales sunt habere omnes vir
tutes. **S**i enim dare instantia maxime esset
de ipsa incöntinentia. **H**anc autem habere sunt
ipsi conjugati ut expresse determinat augustinus
in libro de bono singuli. **C**ontinentia etenim sicut
ipse ait non est virtus corporis sed animi. **N**on
virtutes aliquam latent in habitu. aliquam ma
nifestantur in ope. omnem autem actum vel habitum
animi quem habent non singulatim sunt et ipsi
conjuges habere. **S**icut enim exemplum est bea
ti Aug. vbi supra. Non impar est meritorius
essentialis fortitudinis vel patientie in Jo
hanne qui passus non est. et in petro q[uod] pas
sus est. **H**abuit enim Jobes virtutes fortis
tudinis et patientie eque pfectas. sicut et pe
trus. **S**ic et similiter non est impar meri
tum essentialis castitatis vel continentiei. **J**oh
anne qui nuptias exceptus non est. et abraaz
qui filios genuit. Abraā etenim castitate ces
libatus Jobis habuit in yoto et habitu. et
castitate nuptiarum in yso q[uod] libenter abstinentis
set ab omni actu singuli si dominus pcepisset. si
cur Jobes legata nuptijs renocasse. Qui
quidem Jobes continentia ostendit in actu ete
riori. **E**t quo sequitur q[uod] virginitas summa
lud quod addit ultra continentia. et si sit quidez
decor virtutis. non tamen est virtus nec gra
dus virtutis alias conjugati non possent om
nes virtutes habere. imo q[uod] virtutes neces
sario p[ro]p[ter]e sunt nullam omnivirtutem habe
rent quibus deesset virginitas. **S**cđo nulla
virtus tollitur nisi per peccatum. virginitas
autem absque peccato perdi potest ut in actu
conjugali. **T**ertio omnes virtutes et actus
earum pro loco et tempore sunt in p[ro]cepto:
virginitas autem nulli seruanda precipitur.
Quarto omnis virtus perdita vel amiss
a per penitentiam potest reparari. sola vir
ginitas perdita vel amissa nunquam reparatur.
Ex p[ro]missis igitur apparet quomodo

De consiliis euangelicis

consilia euangelica faciunt ad perfectionem vite spiritalis. faciunt enim ut dicum est sicut instrumenta promouentia vel expeditientia vel manuducientia ad illam/ aut si remouentia prohibens. Quia enim concupiscentia oculorum plurimum impedit et retardat a perfectione habenda. Ideo ad tollendum istud dedit dominus consilium paupertatis per quam tolluntur abdicant ea que extra nos sunt/ videlicet opalia. Quia proinde concupiscentia carnis/ viam impedit ad perfectionem habendam. Ea propter adhibuit dominus consilium castitatis que tolleret illud quod est iuxta nos videlicet ut est concupiscentia carnis. Quia denique superbia vite materiali impedimento est ad ipsam perfectionem. Hoc est idcirco consilium obedientie/ quia nosmetipsos abnegemus/ ponentes propriam voluntatem in arbitrio alterius. Concordat cum istis doctor soleniter in questionibus de quolibet dicens quod consilia euangelica plus faciunt ad vitam spiritalem negatione/ remouendo prohibentia/ quam positiue. Hoc idem ponit doctor sanctus in pluribus locis/ dicens quod consilia ordinantur ad vitam spiritalem/ sicut ad vitam corporis tuendam ordinat medicina preservativa/ que non intrat essentialiter constitutionem viuentis et sine ea potest haberri perfecta et integra sanitas. Letera autem precepta alia a caritate faciunt ad vitam spiritalem/ sicut cibus vel alimentum ad vitam corporis. Sine autem cibo vel alimento non est vita. Imo et alimentum per actionem caloris naturalis convertitur in alitum vel cibatum. Sic ergo appetet quod quantumcumque remoueat impedimenta perfectionis per instrumenta consilioꝝ. vel quantumcumque profecta instrumenta habeant ad perfectionem habendam. nunquam tamē dicendus est homo perfectus nisi habeat illa queveniunt et concurrunt ad essentialiter constitutionem et perfectionem vite spiritalis/ que sunt observationia preceptorum diuinorum et exercitium virtutum de quibus omnibus dantur precepta et de perfectione earum. Itaque et si consilia euangelica plurimum expediunt et valeant ad perfectio nem vite spiritalis coquredam. non tamen necessario requiruntur ad eam/ quoniam in omni statu sexu. ordine. gradu perfecti viri inueniuntur. Ex quibus colligi potest breuis et necessaria dicta preceptorum et consiliorum quo ad materiam vel obiectum super quo feruntur. quoniam consilia proprie

et maxime respiciunt materiam instrumentalem/ disponente ad facilium et brevius adq[ui]rendam essentialiter vite christiane perfectionem. Et ideo sunt preceptio finis quid et accidentaliter. Precepta vero diuina magis de directo et immediate/ respiciunt illa que essentialiter pertinet ad vitam christianam et spiritalem/ sicut sunt virtutes et actus earum. Ex istis infero quod obligatio preceptorum maior est et efficacior quam obligatio votorum. Proba istud primo compando votum et preceptum ad materiam circa quam cadunt. Secundo compando ad modum et vim obligandi. Et tertio compando ad illa a quibus trahunt rationem sue obligacionis. Ex prima radice arguitur quoniam precepta diuina sunt et dant de illis que per se bona sunt. ut pote de actibus virtutum/ de dilectione dei et proximi/ quibus homo simpliciter bonus dicitur in vita spirituali et christiana et in quibus stat et essentialiter consistunt vita spiritualis et perfectio ipsius. Vota autem non sunt de operibus preceptorum/ sed magis de instrumentis ad vitam christianam ut per paupertatem. abstinentiam. vigilias et horum quae non sunt per se bona virtutum sed magis dispositio ad virtutes. Ex secunda radice arguitur idem. Quoniam naturalis obligatio vel vinculum immutabile et indissolubile maius est quam voluntarium et dispensabile. Ad precepta autem obligatur homo naturaliter et indispesabiliter. Ex tertio medio probatur corollarium. quoniam precepta trahunt et fortificant vim a deo dictante et naturaliter inserunt in tabulio cordis. Vota autem suam immediatam obligationem accipiunt a voluntate hominis voluntis. qui quantum vult se ligat et obligat. et pro libitu votum suum qualificat. Item precepta sunt de necessariis ad salutem non sicut vota. Magis autem obligamus ad illa que sunt de necessitate salutis. quam ad ea que sicut necessario requiruntur. Proinde vota non habentur obligandi nisi ab ipsis preceptis. Unde tenet quis vota sua implere virtute precepti illius iuris naturalis quo iubet promissa reddere. igit. Ut eterius in inferno quod consilia et observationia consiliorum ordinat finaliter ad precepta et mandata. hoc est ad perfectam observationem preceptorum et mandatorum. Neque ex dictis quoniam perfectio finis quid et accidentalis ordinatur ad perfectionem simpliciter. consilia autem et vota pertinent ad perfectionem finis quid. et precepta ad perfectionem simpliciter ut dictum est. Et ies

Et statū perfectionis

67

quia instrumentū est ppter principale agēs vota autē et consilia sunt de materia instrumentalē. Ex quo potest sumi ratio ad precedens corollariū, quoniā ad vota et consilia obligat homo finaliter ppter ipa precepta, igitur pcepta magis obligant per regulam arresto, primo posterior. Propter qd vnuqđe tale et illud magis. Ex quo apparet qd dum consilia dicuntur esse de meliori bono nō sit compatio eoz ad pcepta sed ad sua cōtraria. Verbi grā cum paupertas dicit melius bonū/non cōparat paupertas ad opus precepti sed ad diuitias, sic qd paupertas melior est ad perfectionem adquirendā vite spiritualis, qz possesso opuz et diuitiarū. Vel pro tanto dicuntur consilia de meliori bono, quia ordinant ad meliorem et pfectiorē obseruantia pceptorum qz sit cōmuni obseruantia eorū qui non accipiunt instrumenta consilioz et votoz.

Z Sequitur vltra. Et si plus increat qd per opus aliqud factuz et voto, qz per illud idem sine voto/votū tamen non mutat genus aut substatiā opis. Prima ps arguit, qm per votū homo dat plus deo, scz opus ipm et potentia, dum facit se non posse qn faciat quod prius poterat non facere. Siue iuxta cōmūnē metaphorā/youens dat fructum et arborem. Alius autē qui non vnu/solum dat actum, vel fructum sine potentia vel arbore. Huius autē est dare actū et potentiaz/fructum et arborem. qz solum fructū vel solā arborē vel actū. Item quia per votū magis firmat hō in bono. Ex cūda ps arguit, qm votū non addit nisi rationem voluntarie obligationis, istud autem nō mutat genus vel substatiā opis.

Ex quo vltius hoc patet, qd multa opera sine voto/pfectiora sunt et meliora, qz alia et voto. Probat quoniā diligere deū ex toto corde/melius est/ qz aliqua tepida castitas, et opus martyriū sine voto/longe melius est qz paupertas vel ieiuniū ex voto. Ex predictis infero, qd papa in omni voto religionis dispensare potest. Hoc patet quoniā in omni emissione voti sub intelligi debet voluntas principis vel summi pontificis. Item si nō potest dispensare papa in omni voto/vel hoc esset qr voto, et sic de iure diuino et naturali reddendum est/vel quia solēnatū. Non primuz als in nullo voto papa posset dispensare, qd est absurdum. Et patet pntia quoniāz

reddito vnius voti nō plus est de iure diuino qr redditio alteri. Nec scdm dici pot quia solēnatio voti est de institutione eccliesie/et ita de iure humano. supra quod est papa, et ita patet qr papa pot facere de monacho non monachū/quoniā sicut arguit de palude, esse monachū non est nisi eē obligatum ad obseruantia trium principaliū votorū. Huiusmodi autē obligationē vel vinculū soluere potest papa/sicut et legitur fecisse de rege vno arragonuz/ quem exire coegit de clauistro ad prolem procreādam et uxorem ducendā. Ex pmissis oībus sequit qd multi sunt perfecti et fuerunt in vita spirituali, qui nō sunt in statu perfectionis. Pater de multis coniugatis, qui sunt et fuerunt perfecti in vita xpiana, nec ramen habent statū pfectionis qm statutus cōiugalis nō dicit statū pfectionis. Consilium liter multe vt pchdoso et clare nimium videre est. Sunt in statu pfectionis platiōnis vel religionis omnium imperfectissimi dissoluti in vita et morib⁹, vt inde dixerit greg⁹ in pastorali. Plerūq⁹ ordines psonarum pmutauit qualitas mox. Unde p declaratione ampliori describit statutus pfectionis/qd modus viuēdi in quo quis obligat ad pfectionē adqurendā vel exercēdam/sive obligat per votū aut plationem vel dignitatē. Dicit adqurendā ppter statuz religiosoz. Exercēdā ppter statū platorū epoz et curatoz. Infero vltra qr stat⁹ pfectionis exercēde generaliter pfectiorē statū illo qd ordinat ad pfectionē adqurendā. H de se notum est, qm exercere opera pfectioz/digni⁹ est et pfectiūs, qz ad illa nititendere et festinare. Simil et statutus ille pfectior est qui obligat assumentē illū ad opera pfectiora exercēda vel adqurenda. qz ille qui ad minus perfecta obligat aut exercenda aut conqurenda. Ulterius sequit qd statū perfectissimus in ecclesia militante est status episcopoz. Pater quia obligat ad opera hierarchica pfectissima exercenda que sunt purgare illuminare et perficere. Purgare arguendo/corripiendo/increpādo Argue/increpa/obsecra/monet apostolus thimotheū qr epm ordinauerat. Iluminare autē instruendo/docēdo.monēdo. Oportet scribit apostolus epm amplecentem esse cū qui fm sanam doctrinam est fidelem sermonem/ vt sic potens exhibari in doctrina sana. Et contradicentes

qq 5

De consiliis euāgelicis

arguere. Quāobrē et in ordinatione ep̄i pe-
titur ab eo. Scis nouū et vetus testamētū
et respōdet. scio. Perficere deniq̄ hostias
p̄ces/ořones/sacra que sunt vasa sanctifi-
cationis et gr̄e offerēdo. Omnis enī ponti-
fex ut instruit hebreos apl̄us/ex hoib⁹ as-
sumptus pro hoib⁹ constituī in his q̄ sūt
ad deū. ut offerat dona et sacrificia pro pec-
catis. Item q̄ platus debet aīam suaz po-
nere pro subditis. qđ est opus p̄fectionis
maxime. Debet egentib⁹ subsidia mīstra-
re tpalii bonoz. Si enī inquit greg⁹/nō
dat substantiā suā. qñ daturus est aliam su-
am? Item fm apl̄m et diuinū dionysiuū ep̄i
sunt coopatores dei. Pontificiū ordo ait
dionysius primus et sublimissim⁹. Et hu-
go in p̄mento Ep̄i sunt sublimes et supio-
res ac ip̄i diuinitati magis appropinquā-
tes. Sequiſ vlt̄rius q̄ status platois
nō ideo dicit perfectissimus. q̄ p̄uenienti
or et aptior est ad p̄fectionē adquirēdā. sed
quia hominē iam p̄fectuz requirit. Patet/
quia status est p̄fectionis in alios exerce-
nde nō adquirēde. quare hominē p̄fectissi-
mū etiḡ et requirit. Quocirca accipia-
mus drām inter statum p̄fectionis adqui-
rende et statū p̄fectionis exerceēde. que qui-
dem dīa a fine sumenda est. Status nem-
pe p̄fectionis exerceēde intendit bonū suū
in alios effundere et multiplicare. Status
vero p̄fectionis adquirēde bonū illud qđ
iam aliis diffundit/intendit/nitit et festi-
nat in se adqrere. Primus ex abundantia
in alios redundant. scđus in se stat. Scđm
enī arresto. v. eth. Virtus tunc perfecta est/
quādo habēs eam p̄t ad alterū vti et mo-
do ad seipm. Multū enim in p̄prijs virtute
vti possunt. qui ad alterū nequeūt. Ultra
sequiſ et si status plationis sit status perfe-
ctionis exerceēde. nō sicut amē exerceēde/qn
etiā et sit adquirēde. Patet quia plati non
sunt in summo p̄fectionis/ sed in dies pro-
ficiunt in gratijs et virtutib⁹. Non q̄ iam
aceperim/dicit apl̄us/ aut perfectus sim/
hoc est sic quin ampli⁹ perfici possim. Se-
quor autem si quo modo comprehendaz.
Quare autē plus dicatur p̄fectionis ex-
erceēde et adquirēde. ideo est quia princi-
paliter datur et instituiſ ex officio et ordine
ut bonū quod in eo est extendat/derinet in
alios et effundat. et quasi se neglecto/alijs n̄
sibi riuat. qui nec sit perfectus est quin ul-
terius perfici queat. sed quia maxima ex p̄/

te iam p̄fectōnis est. sicut perfectus doctor
et clericus/ dicitur quia excellenter p̄fecit
in doctrina qđq̄ omni die proficiat in ea.
Ex istis in sero quia status curatorū in
ordine proximus est statui ep̄oru. Patet
quia eadem opera hierarchica eis incum-
bunt que et ep̄is. Et si non in tam excellen-
ti gradu. Debent enī subditos purgarear
guendo/increpando. illuminare docendo
et predicādo. Perficere sacramenta minis-
trando. Lenenf et in casu sicut ep̄i aīas p̄
ouib⁹ ponere. Unde et in missione septua-
ginta diuorum discipulorū/ quibus curati
succedunt fm theologos et iuristas. quasi
eadem opera mandauit eis p̄ps/ quer ap̄o-
stolis/ luce decimo. Sequitur statim ex
hoc q̄ status curatorū perfectior est statu
religiosorū. Patet quia proximior est sum-
mo statui ep̄iscoporū ergo. Qđ autem
est pp̄inquis summo est p̄fectus. Secun-
do quia status curatorū est status p̄fectio-
nis exerceende. Religionis vero status ma-
gis est adquirēde. fm pdicta autē status
p̄fectionis exerceende perfectior est statu
p̄fectionis adquirēde. Qđ status re-
ligiosorum sit p̄fectionis adquirēde hoc
expresse ponit sanctus doctor scđa sđe. q.
clxxvi. ar. primo in solutione. ij. 7. iij. ra-
tionum et ar. ii. in corpore questionis. Et
libello suo de p̄fcrōe vite spiritalis. Gra-
tus inquit religionis ad perfectionē perti-
nere dicitur pro quāto est via tendendi ad
perfectionē per quedā exercitia regularis
obseruantie. Unde et. ij. ij. in plurib⁹ locis
questionis eiusdē. Religiosus inq̄t nō p̄fi-
etur se esse p̄fectū/ sed magis adhibere cu-
ram/ operā/ et studiū ad adquirēdā perfe-
ctionem/ per regulares obseruantias sue re-
ligionis/ quā assumit. sicut instrumēta ad
perfectionē. Et ita sicut ip̄e dicit/ dicit stat-
us p̄fectionis solū et intentione finis per-
fectionis adquirēde. Qui aut̄ op̄atur ad fi-
nem. nōdum assecutus est finem. Alioqñ
religiosus p̄fessus vnius diei/ qui verissi-
me et p̄prie est religiosus/ esset iam p̄fectus.
et pueri. iij. annoz. p̄fessi/ dicerent iam p̄/
fecti. qđ quis diceret. Unde et in religioni-
bus licite et bene recipiuntur pueri adoles-
centes/homines indocti et imperfectissimi
ut sc̄z p̄ficianf in religione/ tales aut̄ nun-
q̄ deberent admitti ad curam regendam.
Sic igit status curatorū requiri hōiez p̄f-
ciōrem q̄ stat⁹ religionis. Ea p̄t dicebas

Et statū perfectionis

67

aug⁹, et habet, xxi, q. i. c. Probatores non nūi et meliores in clericos hoc est curatos recipim⁹. Non dicit in monachos vel reli- giosos ad quem statū q^z est status pfectio- nis adquirēde, om̄es recipi pñt. Preterea fm diuinū dionysii status plator^z preferit statui religiosoz, q^z est adductiu^z et ali^z in se status. Ipo^z aut curator^z est etiā alios ad deū adducere/exhortādo/instruendo et monēdo/quo sic ad deū redeat. **Uñ. vi. ca.** celestis hierarchie ait ipse dionysius. **L**on- sumand⁹ monachus/retro sacerdotem stat nō supra caput hñs tradita eloq^z. **S**equi- tur in textu. **D**ō aut neq^z supra caput tra- dita eloquia h̄re dicit/ et astare sacerdoti/ declarat monachicū ordinē nō esse alijs p^z latū, sed in ipa stantē singulari et sacra sta- tione. **U**nde et ab initio institutionis reli- giosoz/ ut ex legendis p̄m claret et appa- ret, religiosi erant subditi parochialib^z cu- ratis a quib^z recipiebat ecclesiastica sacra- menta. Postmodū vero ut vagandi tolle- tur occasio, abbates eoz instituti sūt cu- rati eoz. **I**tem arguit ad corollarium/ quoniā curati ordinati sunt ad bonū p̄mu- ne/ religiosi vero vacante bono priuato/ et singulari/ et sacre stationi/bonū vero p̄mu- ne diuinis est et melius bono priuato.

Infero vltra q^z status curatorū sicut et epo^z/ est de primaria et ordinaria xp̄i insti- tutione. **P**ater q^z ipsi discipuli quib^z suc- cedunt curati fm glosas et canones/fuerūt ordinariū hierarchie/ et immediae a xp̄o mis- si, et potestatē hierarchisandi accepérūt/nō a petro sed a xp̄o. **S**equit⁹ vltra q^z cura- ti parochiales/ nō se habent ad epo^z sicut balivi vel p̄positi ad regem vel principem. **P**ater quoniā ipsi curati habet ordinariā iurisdictionē sive potestatē exercendi ea q^z iuris sunt in subditos/ sicut et discipuli q^z bus succedit⁹. **P**repositi aut et balivi non habent nisi subdelegatā iurisdictionē non ordinariā. **S**ecundo si curati nō haberent ordinariaz iurisdictionē plusq^z prepositi vel balivi regum et principū/tunc epi pos- sent pro libitu et mere gratis/ eos depone- re absq^z culpa/sicut principes de suis pre- positis et balivi facere possunt. **L**osequēs autem fallsum est, quia fm canones/ecclesi- am quā quis iuste adeptus est, non nisi p^z graui culpa coraz episcopo canonica seu/ ritate amittere debet. **I**tem quia curati de iure diuino et p̄muni possunt opera bicer-

chica exercere/arguere/docere/predicare/p- ficer/sacramēta ministrare, sequit⁹ q^z statū curator^z nō est facticius/vel adūēticus vel voluntarius. **P**ater exq^z fm pdicta est de pri- maria xp̄i institutione/ et ordinari^z status. **U**lterius sequit⁹ q^z sicut papa nō posset statū epo^z ab eccl⁹ tollere/ sic nec statū curator^z. **P**ater quia in suis antecessorib^z immediate a xp̄o missi sunt, sicut et epi in aplo^z missione. **U**ltimo infero sicut sū- mus potifex nō posset statū curator^z abole- re vel tollere, sic nec a parochianis omnīi curator^z omnē debita subiectionē tollere vel suspendere, ita vt in nullo eis subiacerē tur. **P**roba^z quoniā fm dicta/curati a xp̄o in suis successorib^z accepérūt auctoritatēz potestatē actiūā, imo mādatū et p̄ceptū hie- rarchisandi subdito^z suos, ergo xp̄s eodez actu vel mādato instituit/ordinavit/ et pre- cepit/ q^z ipi subditi a curatis hierarchisarē tur et ad eos veniret. **F**rustra etenī daretur actiua potestas hierarchisandi nisi et passi- ua. **U**nde sicut arguit doctores theologi, **C**hristus dando aplis potestatē absolue- di Quo^z remiseritis peccata zc, illo eodez actu et mādato obligabat homines ad p̄fessio- nē peccator^z, quoniā sine p̄fessione nunq^z absolucret, et frusta dedisset autoritatē ab soluendi, nisi in subditis correspondenter instituisset obligationē p̄ceptiūā ad se sub- mittendum eis p^z beneficio absolutionis. **I**ta in p^zposito imaginādu^z est. **I**tem quia ipsi curati iure naturali et diuino obligan- tur curā et sollicitudinē gerere/ acrationem districtam reddere de ouib^z sibi cōmissis, igitur ipi etiam parochiani eis obligātur et subiiciuntur/ tenet consequētia/ quia obli- gatio debet esse mutua/ nec claudicare des- bet. **I**taq^z necessariū est si rex vel princeps teneatur subditos tueri/regere/protegere/ et defendere/ q^z correspondēter subditi eis debeat subiectionē/tributū/ et vectigal/ et econtra si plebs vel populus debet princi- reuerentia et tributa. **R**ex etiam debet eis p- tectionem et defensionē. **N**am et ipse sum- mus pontifex propter magnitudinē obli- gationis vocat se seruū seruoz. **S**ic etia^z oportet q^z omnes ei maxime obligentur. **G**ic igitur inter curatos et parochianos est mutua naturalis et diuina obligatio/ quā generaliter papa non potest ab omni- bus tollere.

(Finis.)